

HKZ 412

DENİZ TİCARETİ – SİGORTA HUKUKU

PROF. DR. KEMAL ŞENOCAK

PROF. DR. HAKAN KARAN

12. HAFTA

SİGORTA SÖZLEŞMESİNİN ŞEKLİ - KURULMASI

Sigorta sözleşmesi herhangi bir şekle tabi değildir. Bu sözleşme icap ve kabul iradelerinin uyuşması durumunda kurulur. Bazı sigorta türleri sözleşme ihtiyarî iken bazıları ise zorunlu sigortalardır. Bu bakımdan zorunlu sigortalar, sözleşme yapma özgürlüğünün istisnasını oluşturur (Ör: zorunlu trafik sigortası).

Sigorta sözleşmesi temsilci aracılığıyla da kurulabilir. Kanunda sözleşmenin kurulmasına yönelik özel durumlar mevcuttur. Özellikle sigortacının susmasına veya teklifnameden farklı poliçe göndermesine bazı sonuçlar bağlanmıştır:

a- Susma

"1. Sözleşmenin yapılması sırasında susma

MADDE 1405- (1) Sigortacı ile sigorta sözleşmesi yapmak isteyen kişinin, sözleşmenin yapılması için verdiği teklifname, teklifname tarihinden itibaren otuz gün içinde reddedilmemişse sigorta sözleşmesi kurulmuş sayılır.

(2) Teklifnamenin verilmesi sırasında yapılmış ödemeler, sözleşmenin yapılmasından sonra prim olarak kabul edilir veya ilk prime sayılır. Bu ödemeler, sözleşme yapılmadığı takdirde, kesinti yapılmadan, faiziyle birlikte geri verilir.

(3) 1483 üncü madde hükmü saklıdır."

b- Teklifnameden veya kararlaştırılan hükümlerden farklı police gönderilmesi

"MADDE 1425- (1) Sigorta poliçesi, tarafların haklarını, temerrüde ilişkin hükümler ile genel ve varsa özel şartları içerir, rahat ve kolay okunacak biçimde düzenlenir.

(2) Poliçenin ve zeyilnâmenin eklerinin içeriği teklifnameden veya kararlaştırılan hükümlerden farklıysa, anılan belgelerde yer alıp teklifnameden değişik olan ve sigorta ettirenin, sigortalının ve lehtarın aleyhine öngörülmüş bulunan hükümler geçersizdir."

Bu hükümde (TTK m 1425) iki farklı ihtimal düzenlenmektedir. İlki sigorta ettirenin icabından farklı bir police gönderilmesidir. Bu durumda gönderilen police *sigorta ettirenin aleyhine* ise, bu hükümler geçersiz olur; diğer bir deyişle sözleşme teklifnamedeki (icaptaki) şartlarla kurulur. Ancak değişiklik *lehe ise*, bu hüküm uygulanmaz. Bu durumda police gönderilmesi yeni bir icap sayılmalıdır.

Hükümde ikinci olarak icabın kimden geldiğinden bağımsız olarak, kurulmuş bir sözleşmeden (kararlaştırılmış hükümlerden) farklı bir poliçe gönderilmesi düzenlenmektedir. Bu ihtimalde örneğim e-posta yolu ile kurulmuş bir sözleşme bulunmaktadır. Eğer police bu hükümlerden sigorta ettiren aleyhine farklı ise, bu police hüküm doğurmaz. Sözleşme eski şartlarıyla devam eder. Ancak police lehe hükümler içeriyorsa, yeni bir icap sayılmalıdır.

Poliçe veya zeyilname gönderilmesinin yeni bir icap sayılması durumu, özellikle ilk primin ödenmesinin tespiti bakımından önem taşımaktadır.

c- Temsilci

Sigorta sözleşmesi temsilci aracılığıyla da kurulabilir:

"2. *Temsil*

a) *Genel olarak*

MADDE 1406- (1) Bir kişi, diğer bir kişinin adına onu temsilen sigorta sözleşmesi yapabilir; temsilci yetkisiz ise ilk sigorta döneminin primlerinden sorumlu olur.

(2) Adına sigorta sözleşmesi yapılan kişi, rizikonun gerçekleşmesinden önce veya 1458 inci madde hükmü saklı kalmak üzere, riziko gerçekleşince de sözleşmeye sonradan icazet verebilir.

(3) Başkasının adına yapıldığı anlaşılmayan veya yetkisiz yapılan sözleşme, menfaati bulunması şartıyla, temsilci adına yapılmış sayılır.

b) *Talimat bulunmaması*

MADDE 1407- (1) Temsilci, sigorta ettiren tarafından, sigorta şartlarıyla ilgili herhangi bir talimat verilmemişse, sigorta sözleşmesini, sözleşmenin yapıldığı yerdeki mutata şartlara göre yapar."